

PALMARESUL ARTISTIC AL SOPRANEI MIHAELA MARCU ÎN SPAȚIUL LIRIC ITALIAN

THE ARTISTIC RECORD OF THE ROMANIAN SOPRANO MIHAELA MARCU IN THE ITALIAN LYRICAL SPACE

GABRIELA DIANA MATEI

Universitatea de Vest Timișoara
gabriela.matei@e-uvt.ro
ORCID ID: 0009-0007-8591-6593

Abstract: *This study examines the artistic career of the Romanian soprano Mihaela Marcu within the contemporary Italian operatic system, emphasizing her integration into prestigious opera institutions and her contribution to the international promotion of Romanian vocal artistry. Using a qualitative approach based on repertoire analysis and artistic collaborations, the research highlights her performances in leading bel canto and Verdian roles, including Violetta, Gilda, and Norina, which have established her reputation on major Italian stages. Particular attention is given to her professional mobility, reflected in collaborations with renowned opera houses and participation in international co-productions. The study demonstrates that Mihaela Marcu's artistic development is founded on technical excellence, stylistic versatility, and sustained repertoire continuity. Furthermore, it underlines Italy's role as a significant space of artistic validation for opera singers and presents Mihaela Marcu's career as a representative example of successful transnational artistic integration within the contemporary European operatic landscape.*

Keywords: *Italy; soprano; bel canto; lyric; opera;*

Palmaresul artistic al sopranei române Mihaela Marcu în spațiul liric italian

Soprana **Mihaela Marcu** reprezintă una dintre cele mai importante personalități ale generației contemporane de artiști lirici români, remarcându-se printr-o carieră construită pe profesionalism, perseverență și

o continuă dezvoltare artistică. Parcursul său demonstrează faptul că școala românească de canto continuă să formeze interpreți capabili să performeze la cel mai înalt nivel al teatrului liric european și mondial. Activitatea sa artistică este caracterizată de o impresionantă diversitate repertorială, de colaborări cu dirijori și regizori de prestigiu, precum și de prezențe constante pe scenele unor instituții lirice de referință. În același timp, implicarea în mediul universitar și în formarea noilor generații de interpreți completează profilul unei artiste care îmbină performanța scenică cu responsabilitatea pedagogică. Reperle biografice și academice evidențiază formarea sa în cadrul Facultății de Muzică a Universității de Vest din Timișoara, continuată prin studii masterale și doctorale, consolidând astfel relația dintre activitatea artistică și cercetarea universitară.

Formarea artistică a Mihaelei Marcu este profund ancorată în tradiția școlii românești de canto, una dintre cele mai apreciate din Europa datorită echilibrului dintre pregătirea tehnică și dezvoltarea expresivității interpretative. După absolvirea studiilor universitare și aprofundarea acestora prin masterat, artista beneficiază în anul 2007 de o bursă la prestigioasa CEE Musiktheater-Akademie din Viena, experiență care îi oferă contactul direct cu exigențele teatrului liric occidental. Studiul repertoriului mozartian și posibilitatea de a pregăti roluri precum Fiordiligi din *Così fan tutte* constituie un moment decisiv în evoluția sa profesională. Totodată, colaborarea cu profesori și mari personalități ale artei lirice europene – Alida Ferrarini, Lella Cuberli, Raina Kabaivanska, Daniela Dessì, Mariella Devia, Ileana Cotrubaș, Leontina Văduva, Viorica Cortez și Elisabetta Tandra – contribuie la definirea unei tehnici vocale solide și a unei concepții interpretative mature.

Ascensiunea artistică a sopranei este confirmată prin numeroase distincții și recunoașteri naționale și internaționale. Acordarea Ordinului Național „Pentru Merit” în grad de Cavaler de către Președintele României reprezintă una dintre cele mai importante confirmări ale contribuției sale la promovarea culturii române. De asemenea, premiul pentru „Cea mai bună voce din România”, acordat în anul 2011 de critica muzicală românească, precum și distincțiile primite în Italia – Verona Lirica și Premiul Giacinto Prandelli – reflectă aprecierea de care se bucură în spațiul liric european. Premiul Lya Hubic, acordat în 2020 de Opera Națională Română din Cluj-Napoca, reprezintă încă o recunoaștere a valorii sale artistice și a contribuției aduse operei românești.

Cariera profesională a Mihaelei Marcu începe oficial în anul 2009, odată cu angajarea ca solistă a Operei Naționale Române din Timișoara. Instituția devine spațiul în care artista își construiește repertoriul fundamental, interpretând roluri reprezentative precum Mimì (*La Bohème*),

Micaëla (*Carmen*), Contesa (*Le Nozze di Figaro*), Violetta Valéry (*La Traviata*), Gilda (*Rigoletto*), Donna Anna (*Don Giovanni*), Hanna Glawari (*Die lustige Witwe*) și Rosalinda (*Die Fledermaus*). Aceste roluri demonstrează flexibilitatea vocală și capacitatea artistei de a aborda repertorii aparținând unor epoci și stiluri diferite, de la Mozart și Verdi până la Puccini și opereta vieneză. Totodată, numeroasele reprezentații susținute la Timișoara confirmă statutul său de artistă reprezentativă pentru Opera Națională Română din Timișoara.

Debuturile internaționale se succed într-un ritm impresionant. În perioada 2010–2013, Mihaela Marcu evoluează în Austria, Italia și Slovenia, interpretând roluri precum Musetta, Lauretta, Medora și Vitellia. Colaborarea cu dirijorul Gianluigi Gelmetti reprezintă un moment definitoriu, oferindu-i posibilitatea de a interpreta atât repertoriu de operă, cât și lucrări vocal-simfonice de mare complexitate. Invitația de a cânta pentru Prințul Albert de Monaco confirmă prestigiul artistic pe care soprana îl dobândise deja pe scena internațională.

Un capitol aparte în evoluția artistei îl constituie consacrarea în repertoriul bellinian. Interpretarea rolului Giulietta din *I Capuleti e i Montecchi* la Arena di Verona și ulterior la Royal Opera House Muscat, Megaron Atena și Teatro La Fenice din Veneția confirmă calitățile sale specifice repertoriului belcantist: omogenitatea registrelor, eleganța frazării, agilitatea vocală și expresivitatea liniei melodice. Bellini solicită sopranelor o tehnică impecabilă și o capacitate excepțională de susținere a frazelor lungi, iar succesul constant al Mihaelei Marcu în aceste roluri demonstrează apartenența sa la categoria interpreților specializați în repertoriul bel canto. În paralel, soprana își extinde repertoriul către operele lui Donizetti și Verdi, debutând cu succes în rolurile Adina (*L'elisir d'amore*), Norina (*Don Pasquale*), Gilda (*Rigoletto*) și Violetta Valéry (*La Traviata*). Aceste personaje solicită nu doar virtuozitate tehnică, ci și o profundă maturitate dramatică. În special interpretarea Violettei reprezintă una dintre cele mai complexe provocări ale repertoriului de soprană lirică, întrucât presupune trecerea de la coloratura strălucitoare din primul act la dramatismul ultimelor scene. Numeroasele invitații de a interpreta acest rol pe scene importante demonstrează încrederea de care se bucură artista în mediul liric internațional.

Dimensiunea internațională a carierei este consolidată prin colaborări cu instituții precum Arena di Verona, Teatro La Fenice din Veneția, Teatro dell'Opera di Roma, Teatro Verdi din Trieste, Teatro Petruzzelli din Bari, Opera din Toulon, Opera Națională din Lisabona, Opera Națională din Beijing, Royal Opera House Muscat, precum și prin prezențe artistice în Brazilia, Coreea de Sud, Statele Unite ale Americii și alte importante centre culturale. Aceste colaborări demonstrează adaptabilitatea artistei la diferite

tradiții interpretative și capacitatea de a răspunde exigențelor unor publicuri extrem de diverse.

O dimensiune esențială a activității sale este reprezentată de colaborările cu personalități marcante ale vieții muzicale internaționale. Nume precum Fabio Luisi, Placido Domingo, Vittorio Grigolo, Sonya Yoncheva, Michel Spyres, Omer Meir Wellber sau Giampaolo Bisanti situează activitatea Mihaelei Marcu într-un context artistic de cel mai înalt nivel. Aparițiile discografice realizate în cadrul producției *Medea in Corinto* și concertul *Love Duets* din Arena di Verona constituie documente sonore importante ale activității sale și contribuie la promovarea internațională a artei lirice românești.

Pandemia de COVID-19 a reprezentat o provocare majoră pentru întreaga lume artistică, numeroase spectacole fiind anulate. Și în cazul Mihaelei Marcu au fost suspendate debuturi importante, precum cele de la Teatro San Carlo și Deutsche Oper Berlin. Cu toate acestea, artista și-a continuat activitatea prin proiecte concertistice de anvergură, reușind să transforme dificultățile acelei perioade într-o oportunitate de afirmare artistică prin concertul extraordinar din Arena di Verona, devenit ulterior material discografic.

Anii recenti confirmă continuitatea performanței sale artistice. Debuturile în rolurile Liu (*Turandot*) și Nedda (*Pagliacci*), precum și pregătirea rolului Desdemona din *Otello*, marchează orientarea către un repertoriu lirico-spint, care presupune o maturizare vocală și expresivă. În același timp, proiectele viitoare anunțate în Italia, Belgia și Franța demonstrează că soprana continuă să fie solicitată de importante teatre europene, consolidându-și statutul de artist liric de prim rang.

Dincolo de activitatea scenică, Mihaela Marcu acordă o atenție deosebită formării noii generații de interpreți. Colaborarea cu Facultatea de Muzică a Universității de Vest din Timișoara reflectă dorința artistei de a transmite experiența acumulată pe marile scene internaționale către tinerii cântăreți lirici. Această dimensiune pedagogică reprezintă o continuare firească a unei cariere construite pe excelență și responsabilitate profesională, contribuind la perpetuarea tradiției școlii românești de canto și la pregătirea unor noi generații de artiști capabili să reprezinte România pe scenele lumii.

Particularitățile stilului interpretativ al sopranei Mihaela Marcu și contribuția sa la promovarea școlii românești de canto

Din perspectiva esteticii interpretative, personalitatea artistică a Mihaelei Marcu se distinge prin echilibrul dintre rigoarea tehnică și

expresivitatea dramatică. În contextul teatrului liric contemporan, unde interpretul este solicitat să îndeplinească simultan cerințe vocale, actoricești și scenice de o complexitate din ce în ce mai mare, soprana demonstrează o capacitate remarcabilă de integrare a tuturor acestor dimensiuni într-o concepție artistică unitară. Repertoriul abordat reflectă o evoluție coerentă a vocii sale, de la rolurile lirice mozartiene și belcantiste către personaje de amploare dramatică, specifice maturității artistice.

Analizând repertoriul interpretat de Mihaela Marcu, se poate observa o predilecție pentru personajele feminine caracterizate prin profunzime psihologică și complexitate muzicală. Roluri precum Violetta Valéry, Mimì, Giulietta, Gilda, Liu sau Desdemona presupun nu doar o tehnică vocală impecabilă, ci și o înțelegere profundă a dramaturgiei muzicale. În aceste partituri, expresivitatea nu este construită exclusiv prin frumusețea timbrului, ci prin modul în care vocea devine un instrument al emoției scenice. Frazarea amplă, controlul respirației și flexibilitatea dinamică permit construirea unor personaje credibile, în care dimensiunea muzicală și cea teatrală se completează reciproc.

În repertoriul belcantist, interpretarea solicită o stăpânire perfectă a tehnicii legato, o egalizare atentă a registrelor și o mare libertate în ornamentație. Succesul Mihaelei Marcu în operele lui Vincenzo Bellini și Gaetano Donizetti demonstrează adaptarea vocii sale la exigențele acestui stil componistic, caracterizat prin eleganță, rafinament și continuitatea liniei melodice. Critica de specialitate apreciază în mod constant capacitatea artistei de a reda naturalețea frazării și puritatea sunetului, elemente definitorii ale tradiției bel canto. Debuturile succesive în rolurile Giulietta, Adina și Norina confirmă această afinitate stilistică.

Totodată, evoluția către repertoriul verdian și puccinian evidențiază maturizarea progresivă a instrumentului vocal. Personajele lui Giuseppe Verdi solicită o voce capabilă să îmbine lirismul cu accente dramatice puternice, iar interpretarea Violettei Valéry sau a Gildei presupune o mare varietate expresivă și o rezistență vocală considerabilă. În același timp, rolurile pucciniene, precum Mimì sau Liu, necesită o intensitate emoțională aparte și o capacitate de modelare subtilă a culorii vocale. Prin aceste interpretări, Mihaela Marcu demonstrează o evoluție artistică firească, evitând specializarea excesivă într-un singur repertoriu și dezvoltând o versatilitate apreciată pe plan internațional.

Un alt element definitoriu al activității sale îl constituie colaborarea constantă cu dirijori, regizori și artiști de renume mondial. Lucrul alături de personalități precum Fabio Luisi, Plácido Domingo, Gianluigi Gelmetti, Giampaolo Bisanti, Omer Meir Wellber sau Vittorio Grigolo nu reprezintă doar o confirmare a valorii profesionale, ci și o oportunitate permanentă de

dezvoltare artistică. În teatrul liric contemporan, colaborarea dintre interpret și echipa artistică este esențială pentru realizarea unei producții de înalt nivel, iar participarea Mihaelei Marcu în astfel de proiecte demonstrează integrarea sa în circuitul internațional al excelenței muzicale.

Nu în ultimul rând, activitatea pedagogică desfășurată în cadrul Facultății de Muzică a Universității de Vest din Timișoara reprezintă o extensie firească a carierei sale artistice. Experiența acumulată pe scenele marilor teatre de operă europene este valorificată în procesul de formare a tinerilor interpreți, contribuind la consolidarea continuității școlii românești de canto. În contextul actual, în care învățământul muzical urmărește integrarea standardelor internaționale de performanță, implicarea unui artist activ în viața scenică reprezintă un avantaj major pentru pregătirea profesională a studenților. Astfel, Mihaela Marcu își asumă nu doar rolul de interpret consacrat, ci și pe cel de mentor, contribuind la dezvoltarea unei noi generații de cântăreți lirici capabili să reprezinte România pe marile scene ale lumii.

Concluzii

Cariera sopranei Mihaela Marcu constituie un exemplu remarcabil de îmbinare a excelenței artistice cu rigoarea academică și responsabilitatea pedagogică. Evoluția sa demonstrează că performanța autentică este rezultatul unei formări solide, al unei permanente perfecționări și al unei dedicări totale față de actul artistic. Prezența constantă pe scenele celor mai prestigioase teatre lirice din Europa și din lume, numeroasele distincții primite și colaborările cu artiști de renume mondial confirmă statutul său de ambasador al culturii muzicale românești. În același timp, activitatea desfășurată în mediul universitar garantează transmiterea valorilor interpretative către generațiile viitoare, transformând experiența scenică într-un veritabil patrimoniu educațional. Astfel, Mihaela Marcu se afirmă nu doar ca o soprană de excepție, ci și ca una dintre cele mai reprezentative personalități ale operei românești contemporane, contribuind în mod decisiv la consolidarea prestigiului internațional al școlii românești de canto.

Bibliografie / References

ARDEREANU, Ion, Alexandru, *Portrete bănățene*, Editura Eurostampa, Timișoara, 2016
FLOREA, Anca, *Opera da capo...*, Editura DC, București, 2007
GIURGIU, Rodica, *S-a ridicat cortina...*, Editura Brumar, Timișoara, 1999
2026ONR TIMIȘOARA, Programe sală 2009-20